

عنوان مقاله:

تحلیل ساختار فیزیکی و تصویر ذهنی موثر در شکل گیری هویت مکان فضای خیابانی آبرسان شهر تبریز

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات ساختار و کارکرد شهری، دوره 9، شماره 30 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

محسن احدنژاد روشتی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

ابوالفضل مشکینی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

مهدی اشلغی - دانش آموخته دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

خلاصه مقاله:

هویت مکان ترکیبی از سه ضلع «مکان به مثابه محیط مادی»، «مکان به مثابه فضا مندی اجتماعی»، و «مکان به مثابه تفاوت تجربی و روانی افراد از فضا» است، نوشتار پیش رو کوشیده است که در تبیین هویت مکان فضای خیابانی از منظر پوزیتیویستی و پدیدارشناختی بر مولفه نخست آن یعنی فضا به مثابه محیط مادی که خود آفریننده تعامل اجتماعی و شناخت فضایی است را از منظر جین جیکوبز و کوین لینچ دو تن از متفکران برجسته شهری این مهم را مورد واکاوی و تحلیل قرار دهد. در راستای این هدف، پژوهش حاضر در پی شناخت میزان تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم مولفه های مختلف فیزیکی و ذهنی هویت مکان در متن فضای خیابانی آبرسان تبریز مورد مطالعه قرار گرفت. بدین منظور، در ابتدا به تأثیر فرم فضایی از طریق ویژگی کاربری های بزرگ مقیاس، تنوع و اختلاط کاربری ها، ویژگی های بافت شهری منطقه (میزان تراکم مسکونی و جمعیتی)، تعداد طبقات ساختمان ها، دانه بندی قطعات ساختمانی، امکان نفوذپذیری در بین ساختمان ها، امکان دسترسی آسان به فضای عمومی از فضای خیابانی آبرسان، مورد تحلیل قرار گرفت. برای تحلیل این مولفه ها، از روش توصیفی تحلیلی و همبستگی و بر مبنای مدل های تابع فاصله اقلیدسی، شبکه های عصبی، و آمار فضایی در محیط ArcGIS استفاده گردید. همچنین برای بررسی میزان تأثیر مولفه های کالبدی خیابان بر هویت مکان، داده های میدانی از طریق پرسشنامه گردآوری و سپس با استفاده از مدل رگرسیون چندمتغیره خطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج بررسی و تجزیه و تحلیل نقشه ها نشان می دهد که خیابان آبرسان تبریز دارای ویژگیهای کالبدی باکیفیت و قابل قبول است که می بایست در تحقیقات برنامه ریزی و مدیریت شهری مورد توجه عمیق قرار گیرد؛ بدین معنا که نقشه ها نشان دادند که ویژگی های کالبدی و فضایی خیابان آبرسان تبریز می توانند به عنوان عوامل ایجاد و توسعه هویت مکان نسبت معناداری در تحلیل فضایی در خود بازنمایی می کنند؛ همچنین نتیجه مدل رگرسیون چندگانه نشان داد که مولفه های کالبدی با ضریب تعیین ۷۸ درصد، نقش زیادی در توسعه هویت مکان خیابان آبرسان تبریز ایفا می کند. از این بین، متغیر تصویر ذهنی و خوانایی با ضریب بتای ۴۵ درصد، بیشترین تأثیر مثبت را در شکل گیری هویت مکان دارد.

کلمات کلیدی:

هویت مکان، ساختار فیزیکی، شناخت فضایی، فضاهای عمومی، خیابان، آبرسان، شهر تبریز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1411552>

